

УДК 351.354:303.094.7

І. М. ОЛІЙЧЕНКО

АНАЛІЗ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВЕДЕННЯ ДЕРЖАВНОГО РЕЄСТРУ ВИБОРЦІВ

Проведено аналіз функціонування Автоматизованої інформаційно-телекомунікаційної системи “Державний реєстр виборців” в апараті районної державної адміністрації. Виявлено головні причини помилок при внесенні даних. Запропоновано шляхи вдосконалення інформаційно-телекомунікаційної системи.

Ключові слова: управлінська інформація, інформаційна система, орган державного управління, джерела інформації, інформаційне забезпечення, інформаційні технології, Державний реєстр виборців.

The analysis of functioning of informative telecommunication CAS is conducted the “State register of electors” in the vehicle of district state administration. Found out main reasons of errors at bringing of information. Offered ways of improvement informatively of the telecommunication system.

Key words: administrative information; informative system; organ of state administration; information generators; informative providing; information technologies; State register of electors.

Реформування системи державного управління зумовлює необхідність підвищення якості управлінських рішень, досягнення високої економічної та соціальної ефективності, наявності вільного доступу до інформації, а також ефективного впливу громадян на державну владу. Розвиток інформаційного забезпечення в системі державного управління є одним із факторів стабілізації виробництва та зниження соціальної напруженості, що створює умови для зростання ефективності економіки. Особливу роль інформаційні технології відіграють при створенні та веденні Державного реєстру виборців, який спрямовано на забезпечення конституційного виборчого права громадян.

Питанням інформаційного забезпечення державного управління присвячено праці О. Бакаєва, А. Берсудького, Р. Калюжного, О. Крюкова, М. Лепи, К. Линьова, А. Панчука, В. Порохні, Л. Тимашової, В. Троня та ін. Однак проблеми інформаційного забезпечення ведення Державного реєстру виборців вивчено недостатньо. Тому питання аналізу функціонування автоматизованої системи Державного реєстру виборців є особливо актуальним.

Метою даної роботи є дослідження функціонування інформаційних систем ведення Державного реєстру виборців.

Об’єктом і базою дослідження є відділ ведення Державного реєстру виборців апарату Городнянської райдержадміністрації (РДА) в Чернігівській області. Предметом дослідження є застосування інформаційних технологій для ведення Державного реєстру виборців на регіональному рівні.

Відділ ведення Державного реєстру виборців як структурний підрозділ апарату Городнянської РДА створений відповідно до розпорядження голови РДА від 23 жовтня 2007 р., яким затверджене і положення про відділ. Основними завданнями відділу ведення Державного реєстру виборців є: забезпечення реалізації конституційного виборчого права громадян; ведення персоналізованого обліку громадян України, які мають право голосу та проживають або перебувають на території району; складання, уточнення та виготовлення списків виборців для виборів Президента України, народних депутатів України, депутатів місцевих рад, сільських, селищних, міських голів, для всеукраїнських та місцевих референдумів.

У відділі функціонує Автоматизована інформаційно-телекомунікаційна система “Державний реєстр виборців” (АІТС ДРВ), яку запущено в лютому 2009 р. До цього часу йшли підготовчі роботи до створення та запуску АІТС ДРВ, які передбачали: опрацювання та відправку до Центральної виборчої комісії (ЦВК) баз даних списків виборців за минулі періоди; створення локальної комп’ютерної мережі відділу ведення ДРВ та під’єднання її до мережі Internet; налаштування мережевого обладнання для захисту інформації від несанкціонованого доступу; приєднання робочих станцій (комп’ютерів) відділу до домену DRV.GOV.UA; створення єдиної комплексної системи захисту інформації; навчання працівників відділу тощо.

Підготовка бази даних для первинного наповнення здійснювалась засобами інформаційно-аналітичної підсистеми “Списки виборців”, що дозволило сформувати повну та актуальну електронну базу даних виборців Городнянського району, яку було направлено до ЦВК для формування банку даних “Державний реєстр виборців”. У цілому, відділ проводить роботу з формування коректної та правильної бази даних, адже важливим є питання якості персональних даних виборців, тобто правильність написання прізвища, ім’я, по батькові виборця, дати та місця народження, адреси проживання, а також коректність написання, згідно зі встановленим форматом розпорядником Реєстру [1].

Відповідно до Закону України “Про Державний реєстр виборців” відділ ведення Державного реєстру виборців постійно здійснює контроль повноти і коректності персональних даних Державного реєстру виборців. Працівниками проведена робота з виправлення некоректних даних в ідентифікаційних персональних даних виборців (рис. 1).

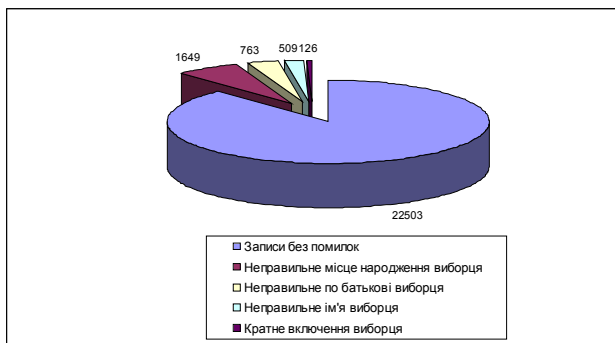

Рис. 1. Структура виправлень некоректних даних у базі Реєстру виборців за візуальним та автоматизованим контролем, к-сть записів

Записи без помилок складають 88 % від загального обсягу, неправильне місце народження вказано у 6,5 % записів, неправильне по-батькові – 3 %, ім'я – 2 %, кратне включення виборця зустрічається у 0,5 %.

Для покращення якості банку даних в АІТС ДВР проведено роботу з сільськими радами, у результаті якої було виявлено і вилучено кратні включення, а також імена виборців, факт смерті яких зареєстровано ще в попередніх роках. Також виявлялись та виправлялись помилки у персональних даних та виборчих адресах окремих виборців на підставі офіційних запитів до сектора у справах імміграції та реєстрації фізичних осіб Городнянського районного відділу (РВ) УМВС України в Чернігівській області. Дані запити формувались за результатами візуального контролю повноти та коректності ідентифікаційних даних про громадян, внесених до бази даних. За наданими відповідями відділом було здійснено 2047 змін.

Відповідно до Закону України “Про Державний реєстр виборців”, суб'єктами подання відомостей до відділу ведення Державного реєстру виборців Городнянської РДА є сектор громадянства, імміграції і реєстрації фізичних осіб Городнянського районного відділу УМВС України в Чернігівській області як органу МВС, відділу реєстрації актів цивільного стану (РАЦС) районного управління юстиції (РЮЮ) та інших відділів РАЦС по Україні як органів Міністерства юстиції України, Городнянської міської ради та 30 сільських рад району як органів опіки і піклування та інших органів, передбачених Законом України “Про Державний реєстр виборців”, а також заяви виборців безпосередньо [5].

Для забезпечення актуалізації відомостей про виборців, яких занесено до Державного реєстру виборців на етапі створення, постановою ЦВК від 18 травня 2009 р. № 27 передбачене проведення первинного уточнення персональних даних Реєстру відповідно до ст. 37 Закону України “Про Державний реєстр виборців”. За результатами проведеної роботи з первинного уточнення бази даних відділом ведення Державного реєстру виборців Городнянської РДА були здійснені такі види робіт: внесено зміни до адресного реєстру на основі відомостей сільських та міськвиконкомів (34 % від загальної кількості записів); отримано і опрацьовано відомості від суб'єктів подання; внесено нові записи до бази даних, що становлять 8,34 % від загальної кількості записів; за результатами надсилання іменних повідомлень про проведення первинного уточнення персональних даних Реєстру до відділу з заявами звернулось 385 громадян; на етапі первинного уточнення бази даних було виявлено і виключено 222 записи кратних включень виборців.

Характер змін у базі даних за результатами первинного уточнення надано на рис. 2.

Відомості подаються в розрізі населених пунктів в одному примірнику на паперових носіях (аркуш формату А4), до якого додається CD-R диск із електронним файлом відповідного подання, сформованим програмними засобами Microsoft Excel із застосуванням таблиці кодування символів WIN1251. Зазначені відомості подаються до органу ведення із супровідним листом. У разі відсутності за звітний період певних категорій відомостей за окремим населеним пунктом до відділу ведення Реєстру надається окремий лист із переліком населених пунктів та форм, за якими відомості не подаються.

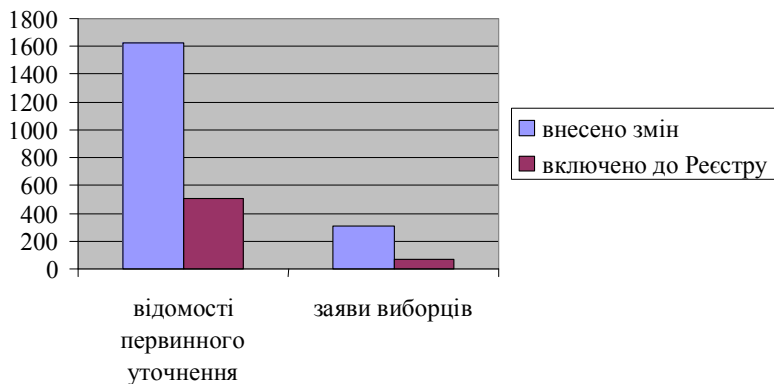

Рис. 2. Зміни бази даних Реєстру за наслідками первинного уточнення

Найбільшу питому вагу в оновленні персональних даних виборців займають відомості Городнянського РВ УМВС України (рис. 3). Отже, від якості та своєчасності подання їх до відділу більшою мірою залежить ефективність ведення Реєстру. Проте, на відміну від відділу РАЦС, картотека сектора громадянства, імміграції та реєстрації фізичних осіб (СГРФО) ведеться в паперовому вигляді, що абсолютно не відповідає сучасному розвитку науково-технічного прогресу і фізично заважає виконанню поставлених завдань. Так, відомості періодичного оновлення заносяться до форм засобами Microsoft Excel вручну без використання довідників при заповненні персональних даних, що нерідко призводить до помилок у написанні власних назв. Аналогічна ситуація і з відповідями на запити відділу ведення щодо уточнення виборчих адрес та ідентифікаційних даних виборців [3].

Рис. 3. Питома вага суб'єктів у поданні відомостей, %

Програмно-технічні засоби Єдиної державної автоматизованої інформаційно-аналітичної системи “Вибори” (ЄДАІАС) повинні забезпечити високу надійність роботи системи у виборчому процесі. Нині під час розроблення та модифікації ЄДАІАС “Вибори” для системи “верхнього рівня” використовується СУБД Oracle Enterprise Edition, а із засобів розроблення прикладного програмного забезпечення – Borland Delphi Client/Server suite [4]. Використання зазначеного системного програмного забезпечення вимагає від обслуговуючого технічного персоналу специфічних знань [2]. Тому введено два рівні системи – “верхній” та “нижній”. Система на рівні ЦВК (“верхній рівень”) функціонує з одним системним програмним забезпеченням, система рівня окружних, територіальних виборчих комісій (“нижній рівень”) – з іншим.

Для усунення недоліків, що існують, необхідне застосування як базового системного програмного забезпечення ЄДАІАС “Вибори” СУБД Microsoft SQL Server 2000 Enterprise Edition для центральної бази даних та СУБД Microsoft SQL Server Desktop Edition – для робочих станцій. Для ведення діловодства слід використовувати пакет офісних програм Microsoft Office, за допомогою яких повинні формуватися документи, а для обміну інформацією між комісіями – електронну пошту.

Для підвищення ефективності функціонування інформаційної системи необхідно використовувати корпоративну мережу та на спеціально розробленому web-ресурсі для територіальних виборчих комісій доцільно розмішувати організаційно-методичні та директивні матеріали ЦВК.

Аналіз функціонування Автоматизованої інформаційно-телекомунікаційної системи “Державний реєстр виборців” у відділі ведення Державного реєстру виборців апарату РДА показує, що підготовка бази даних для первинного наповнення вимагає суттєвих зусиль з виправлення некоректних даних у базі Реєстру. Аналіз виправлених помилок при підготовці бази даних для первинного наповнення свідчить, що записи без помилок складають 88 % від загального обсягу записів, неправильне місце народження вказано у 6,5 % записів, неправильне по батькові – у 3,0, ім’я – у 2,0, кратне включення виборця зустрічається у 0,5 % випадків. За результатами проведеної роботи з первинного уточнення бази даних Державного реєстру виборців внесено зміни до адресного реєстру на основі відомостей сільських і міськвиконкомів 34 % випадків, нові записи складають 8,34 % від загальної кількості записів у базі, за результатами надсилання іменних повідомлень про проведення первинного уточнення персональних даних зміни складають 1,47 %. Основною причиною помилок при внесенні даних є ручна технологія без використання довідників. Для підвищення ефективності й надійності роботи з інформаційною системою пропонується як базове системне програмне забезпечення ЄДАІАС “Вибори” використовувати СУБД Microsoft SQL Server 2000 Enterprise Edition для центральної бази даних та СУБД Microsoft SQL Server Desktop Edition – для робочих станцій. Для підвищення ефективності функціонування інформаційної системи рекомендується використовувати корпоративну мережу, та на спеціально розробленому web-ресурсі для територіальних виборчих комісій доцільно розмішувати організаційно-методичні та директивні матеріали ЦВК.

Література:

1. *Аракелова О. Ю.* Функціональні обов'язки та операції, які виконуються персоналом органу ведення Державного реєстру виборців / О. Ю. Аракелова // Вісн. Центральної виборчої комісії. – № 4 (14). – 2008. – С. 12–14.
2. *Олійченко І. М.* Аналіз інформаційного забезпечення в системі виконавчої влади / І. М. Олійченко // Інвестиції: практика та досвід. – 2010. – № 2. – С. 69–72.
3. Про затвердження Концепції Єдиної інформаційно-аналітичної системи “Вибори” : постанова Центральної виборчої комісії від 21 берез. 2003 р. № 16. – Режим доступу : [http:// www.cvk.gov.ua/](http://www.cvk.gov.ua/).
4. *Фурашев В.* Системна інформатизація виборчих і референдумних процесів в Україні / В. Фурашев, М. Коваль, С. Маглюй. – К. : Парлам. вид-во, 2004. – 608 с.
5. Про створення Єдиного державного реєстру фізичних осіб : Указ Президента України від 30 квіт. 2004 р. № 500. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.

Надійшла до редколегії 26.01.2011 р.